

Svenska Dagbladet

Gäst Ledare gästlägg

Freddy Jönsson Hanberg: Sverige behöver bereda sig för krig

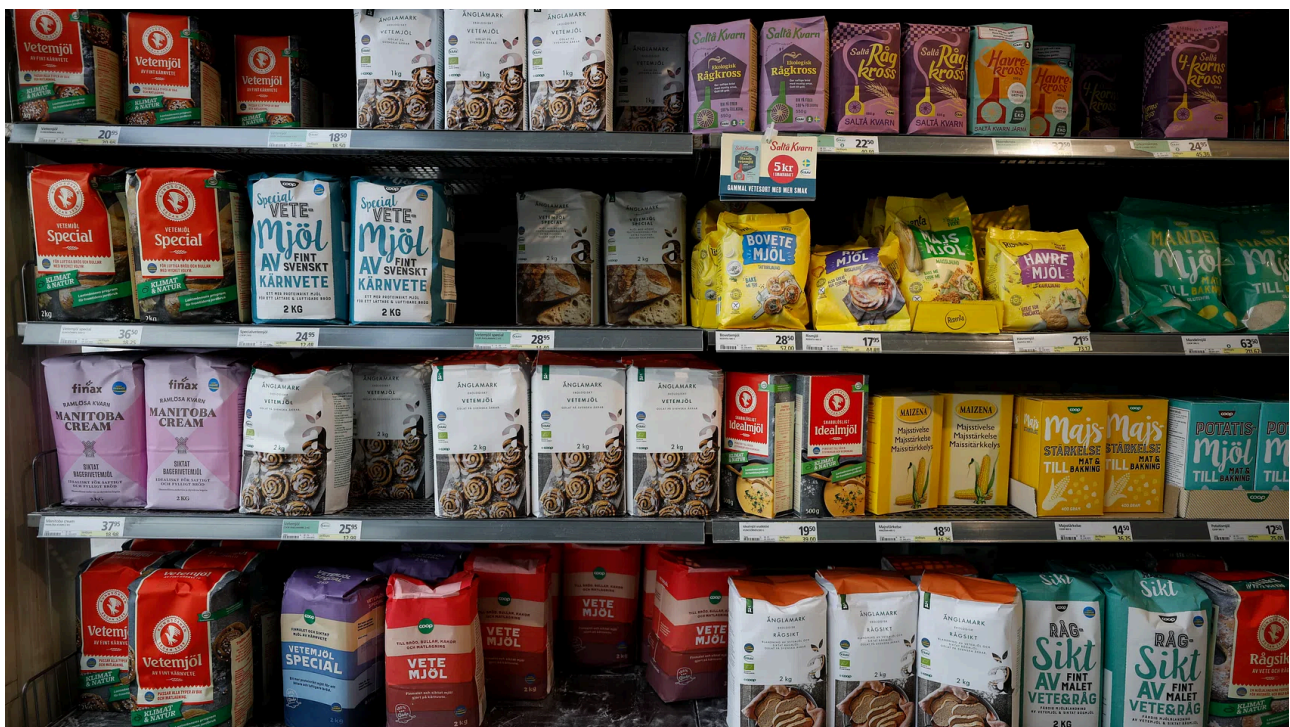

Foto: Ali Lorestani / TT

För totalförsvaret är fossila drivmedel helt avgörande; det militära försvaret, livsmedelssektorn och transportsidan är ännu inte fossilfritt. Och skyddet för distributionskedjorna är otillräckligt.

Freddy Jönsson Hanberg

Publicerad 2023-06-07

Det här är en text från SvD Ledare. Ledarredaktionen är partipolitiskt oavhängig med beteckningen obunden moderat.

Det pågår en omställning till fossilfria samhällen världen över. I Sverige går det fortare än i många andra länder. Därför kan det vara lätt att glömma bort att vi fortfarande är starkt beroende av fossila drivmedel och bränslen. Endast nio procent av alla bilar som rullar i Sverige är elbilar. På transportsidan är det mindre än en procent. Livsmedelssektorn är fortsatt i hög grad beroende av fossil energi.

För totalförsvaret är fossila drivmedel helt avgörande. Elektrifieringsgraden i det militära försvaret är obefintlig och det civila försvaret starkt exponerat mot ömsesidiga beroenden, leveranskedjor och känslig infrastruktur.

Sverige har tillgång till fossilfri energiproduktion genom våra vattenkraftverk och kärnkraftverk nationellt, kompletterat med sol-, vind- och bioenergi regionalt och lokalt. Problemet är att energin distribueras i form av elkraft via nationell, regional och lokal infrastruktur och den är i dag inte tillräckligt skyddad, utan består tvärtom av lätta mål. I Ukraina har vi sett att Ryssland systematiskt bekämpar civil energiinfrastruktur.

Det finns ingen myndighet idag (utöver Försvarsmakten för egna behov) som har uppgiften att lagra olja inför en krigssituation, de berggrum som fanns under kalla kriget är i huvudsak avvecklade. Dessutom måste den inhemska raffineringförmågan säkerställas. Den industrin är i Sverige koncentrerad till ett fåtal raffinaderier, inte sällan med utländska ägarintressen. Det EU-gemensamma oljelagret – motsvarande 90 dagars produktion eller 61 dagars konsumtion – är anpassad för fredstida kriser där handeln fungerar, gränser är öppna och bekämpning inte förekommer.

Totalförsvarsplaneringen återupptogs 2015. Den förra försvarsberedningen rekommenderade i sin rapport "Motståndskraft" redan 2017 att Sverige skall ha förmåga att hantera en säkerhetspolitisk kris under tre månader. Riksdagen fastställde beredningens förslag i december 2020, med den lilla brasklappen att "logistikflödena med omvärlden har begränsningar utan att för den skull helt ha brutits". Den ambitionsnivån är för låg och det har tagit på tok för lång tid att hantera den här utmaningen.

NYHETSBRÉV

Missa aldrig något du följer

Signa upp mig

Få den gångna veckans artiklar från ämnen och skribenter du

Freddy Jönsson Hanberg
